

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 7Ps/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614209410
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Sláviková
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2017:2614209410.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudkyňou JUDr. Vierou Slávikovou v právnej veci navrhovateľa: nesvojprávny L. I., nar. XX.X.XXXX, bytom Domov sociálnych služieb, Š. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou R. V., nar. XX.X.XXXX, P. S. XX/A, XXX XX O., v konaní o návrhu navrhovateľa na vrátenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

Súd r u š í rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 20 Ps/3/2011-52 zo dňa 5.11.2012, čiastočne, a to v časti rozsahu pozbavenia spôsobilosti na právne úkony L. I., nar. XX.X.XXXX tak, že navrhovateľ L. I. je spôsobilý disponovať len s finančnými prostriedkami v sume 15,- € týždenne.

Trovy konania znáša štát.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 3.11.2014 bol tunajšiemu súdu doručený návrh nesvojprávneho navrhovateľa L. I. na vrátenie spôsobilosti na právne úkony. Svoj návrh odôvodnil tým, že spôsobilosti na právne úkony bol pozbavený rozsudkom Okresného súdu v Trnave zo dňa 5.11.2012, č.k. 20Ps/3/2011 - 52, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.11.2012. Po kontakte s Kanceláriou verejného ochrancu práv v Bratislave zistil, že Okresný súd v Trnave postúpil jeho opatrovanecký spis, z dôvodu miestnej príslušnosti, Okresnému súdu Senica a bola mu pridelená sp.zn. 5Ps 5/2013. Ďalej argumentoval tým, že verejný ochranca práv mu tiež oznámil, že po uplynutí dvoch rokov od nadobudnutia právoplatnosti súdneho rozhodnutia, čo nastane dňa 20.11.2014, môže požiadať o navrátenie spôsobilosti na právne úkony, a preto tak urobil. Navrhovateľ žiadal, aby bolo vykonané všetko potrebné k zadosťučineniu spravodlivosti.

2. Opatrovníčka nesvojprávneho navrhovateľa nesúhlasila s vrátením mu spôsobilosti na právne úkony s odôvodnením, že argumentovanie navrhovateľa nie je pravdivé a navrhovateľ súd len zavadza.

3. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 6.10.2015, č.k. 7Ps/9/2014 - 104 tak, že vrátil navrhovateľovi spôsobilosť na právne úkony celkom s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. O trovách rozhodol výrokmi : Trovy konania znáša štát. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

4. Na odvolanie opatrovníčky navrhovateľa, R. V., odvolací súd vyššie citovaný rozsudok OS Senica uznesením č.k. 23CoP/18/2016 - 123 zo dňa 23.6.2016 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. Súd doplnil dokazovanie v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu, a to správou MUDr. Renáty Kajabovej Psychiatrická ambulancia Senica o aktuálnom zdravotnom stave navrhovateľa, prepúšťacou správou Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok, vyjadrením Psychiatrickej

nemocnice Philippa Pinela Pezinok zo dňa 25.8.2016, dennými záznamami a hodnotením starostlivosti DSS Senica od 31.3.2016 do 6.4.2017, doplnkom znaleckého posudku znalkyne MUDr. Júlie Halmovej č. 22/2015 zo dňa 17.3.2017 a jej osobným výsluchom dňa 27.4.2014, ako aj ostatným obsahom súdneho spisu a zistil tento skutkový stav veci:

6. Z výpovedí navrhovateľa vyplýva, že návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony si písal sám a návrh sám aj podpísal. Cíti sa byť oklamáný, ukriždený a okradnutý opatrovníčkou p. V.. Svoje tvrdenia vysvetľoval tým, že v O. mal byť, p. V., ktorá bola pre neho cudzou osobou, s ním nadviazala známosť a on neskôr kúpnopredajnou zmluvou previedol vlastníctvo k bytu na dcéru opatrovníčky. Tvrdil, že za predaj bytu žiadne peniaze nedostal. V byte mal právo doživotného bývania a užívania. V súčasnosti už ani v občianskom preukaze nemá uvedenú adresu trvalého bydliska v O., ale v U., na adrese domova sociálnych služieb. Tvrdil, že všetko toto zariadila opatrovníčka, on však opatrovníka nepotrebuje, pretože sa o seba dokáže postarať sám. Priznával požívanie alkoholických nápojov a tiež uviedol, že to nie je trestné a podľa neho, ak by každý, kto na Slovensku pije, mal byť pozbavený spôsobilosti na právne úkony, bola by pozbavená spôsobilosti na právne úkony prevažná časť národa. Navrhovateľ následne uvádzal, že od posledného rozhodovania súdu sa u neho nič nezmenilo, stále nevie, prečo bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, pripustil, že to mohlo byť kvôli alkoholu. Tiež uviedol, že peniaze, ktoré mu poslala p. V. má uložené v depozite. Potvrdil, že z týchto peňazí mu v domove dávajú 15 € týždenne len pre jeho vlastnú potrebu, čo je čiastka, z ktorej sa opíjať nedá, pretože listrová fľaša borovičky stojí 6,50 €. Popieral, že by bol opilec a agresívny človek, ktorého z neho všetci naokolo robia.

7. Opatrovníčka navrhovateľa nesúhlasila s jeho tvrdeniami, keď k prevodu bytu, resp. pôvodne nebytového priestoru došlo v roku 2005 a navrhovateľ sa dostal do DSS až koncom novembra 2012. Za navrhovateľa doplatili dlhy. Na preukázanie svojho tvrdenia, že sa nedopustila ohľadne bytu žiadneho podvodu predložila rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ v Trnave zo dňa 22.4.2013, č.k. ČVS: ORP-621/OEK-TT-2013Mč, z ktorého vyplýva, že vec oznámenia L. I. o tom, že opatrovníčka mu nechce vrátiť bankomatovú kartu od jeho účtu v banke a nechce mu dať kľúče od jeho bytu v O. na ulici P.. S. XXA a že ho mala spolu s jej dcérou H. G. podviesť o jeho byt, keď mu nevyplatili dohodnutú kúpnu cenu 100.000,- Sk pri predaji jeho bytu dňa 7.11.2005, čím mu mali spôsobiť škodu vo výške 100.000,- Sk (3319,39 eur), bola odmietnutá, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Opatrovníčka poukázala a fotodokumentáciou preukazovala, akým spôsobom a v akých podmienkach žil navrhovateľ po požívaní alkoholu. Podľa jej názoru, navrhovateľ robí aj teraz presne to, čo robil skôr než bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, a to že robí veľkú potrebu v sprchovacom kúte, po izbe, čoho svedkom sú teraz sestričky v DSS. Tak isto popíja alkoholické nápoje tak ako predtým, nič sa nezmenilo. Opatrovníčka navrhovateľa ani s odstupom času nezmenila svoj nesúhlas s návrhom na vrátenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľovi, pretože navrhovateľ, podľa nej, stále nie je schopný sám sa o seba starať. Tiež argumentovala tým, že má navrhovateľ 3. stupeň inkontinencie, neustále požíva alkohol, čo preukazovala fotografiou zo dňa 4.2.2017, kedy našla na balkóne izby navrhovateľa v DSS v koši prázdne listrové fľaše od borovičky a vylúčila, že by mohlo ísť o fľaše spolubývajúcich, pretože jeden z nich je ležiaci a druhý absolútny abstinents.

8. Z výpovede a doplneného znaleckého posudku znalkyne MUDr. Júlie Halmovej vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľa sa od znaleckého vyšetrenia v r. 2015 do aktuálneho znaleckého vyšetrenia zhoršil. Zhoršil sa z toho dôvodu, že navrhovateľ napriek tomu, že bol opakovane poučený o nutnosti abstinencie, túto nedodržiaval, požíval alkoholické nápoje podľa toho, ako mu to dovoľovali jeho finančné prostriedky. Alkohol konzumoval aj v podmienkach DSS a v dôsledku stavov opitosti nebol schopný dodržiavať riadny liečebný režim a odporúčania psychiatra. V záznamoch zdravotníckeho personálu v DSS znalkyňa zistila opakované záznamy, že bol opitý, požíval alkoholické nápoje, z toho dôvodu mu neboli podané lieky, ktoré mal ordinované, nemohol absolvovať ani vyšetrenie dôležité pre jeho liečbu, ako napríklad magnetická rezonancia mozgu. Pod vplyvom alkoholu sa správa agresívne voči spolubývajúcim ako aj voči personálu, pre vystupňované poruchy správania bol vo februári až marci 2016 hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici v Pezinku na gerontopsychiatrickom oddelení, kde sa zistilo, že okrem pokročilej závislosti od alkoholu sú prítomné aj psychické zmeny v tom smere, že je paranoidný voči svojmu okoliu, hlavne voči personálu DSS, lekárom ako aj svojej opatrovateľke. Vzhľadom na tieto psychické zmeny nebol schopný akceptovať potrebu abstinencie v budúcnosti. Už počas hospitalizácie tvrdil, že alkohol bude požívať, údajne nie do stavov opitosti, ale alkohol si vypije, takže v dôsledku takéhoto pokračujúceho požívaní alkoholu jeho psychický stav sa zhoršil, prehĺbili sa organické zmeny jeho osobnosti, narušila sa jeho kritickosť, hlavne vo vzťahu k požívaní alkoholu. V dôsledku týchto

zmien už nie je schopný si sám zabezpečiť svoje záležitosti v plnom rozsahu ako aj nakladať s finančnými prostriedkami presahujúcimi 15 € týždenne, je odkázaný na starostlivosť druhej osoby alebo pobyt v ústave, nakoľko len za podmienky určitých režimových opatrení je možné dosiahnuť u neho abstinenciu od alkoholu, a tak zabezpečiť, že jeho zdravotný stav sa nebude naďalej zhoršovať. Znalkyňa tiež uviedla, že navrhovateľ pokiaľ si nevypije, tak je schopný sa správať aj v medziach slušného správania, problémy nastávajú keď si vypije. Evidentné je, že od posledného znaleckého posudzovania v r. 2015 došlo k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľa, čo sa prejavuje viditeľne trasom rúk, čo nebolo ešte zaznamenané v čase minulého posudzovania a môže to byť spôsobené, že navrhovateľ prekonal cievnu mozgovú príhodu. Čo sa týka požívania alkoholických nápojov, v súčasnosti navrhovateľ už nie je nielen ochotný ale aj schopný alkoholické nápoje prestať užívať.

9. MUDr. Renáta Kajabová, ošetrojúci psychiater navrhovateľa v aktuálnej lekárskej správe zo dňa 6.9.2016 uvádza, že navrhovateľ bol privedený na vyšetrenie v doprovide personálu, lekárka objektívne zisťuje tremor pravej ruky, navrhovateľ má chôdzu pomalšiu, je plienkovaný, je pri vedomí, je orientovaný rámcovo správne až na časovú orientáciu. Myslenie má súvislé, zabiehavé, je prítomná paranoidita. Poruchy vnímania lekárka nezistila. Konštatuje závislosť od alkoholu s orgánovým poškodením a depriváciou osobnosti. Ku svojmu stavu je navrhovateľ nekritický, chýba mu pocit choroby. Intelektové a mnestické funkcie sú deteriorované. Osobnosť navrhovateľa vyhodnotila ako organicky zmenenú. Abstinenciu nedodržiava. V závere správy psychiatricka nie je presvedčená, že navrhovateľ je schopný sám sa o seba postarať a zabezpečiť si základné životné potreby.

10. Z prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok vyplýva, že navrhovateľ bol opakovane hospitalizovaný na Gerontopsychiatrickej klinike SZU naposledy od 12.2.2016 do 31.3.2016. Prijatý bol v dôsledku porúch v správaní v DSS pri nadužívaní alkoholu. Po preliečení navrhovateľa v zlepšenom stave, pokojného, eutýmne ladeného, bez porúch správania, v stabilizovanom somatickom stave prepustili do prostredia sociálneho zariadenia s odporúčaním pokračovať v liečbe ambulantnou formou. Abstinencia sa u navrhovateľa dá dosiahnuť podľa ošetrojúcich lekárov kliniky len režimovými opatreniami a zvýšením dohľadu nad užívaním predpísanej medikácie..

11. Z vyhodnotenia záznamov a hodnotenia starostlivosti T. Y. L., zdravotnou sestrou DSS Senica zo dňa 6.4.2017 (por.č.l. 159 spisu) súd zistil, že navrhovateľ prevažne dodržiava liečebný režim, pre lieky si chodí, užíva ich pod dohľadom.. Pokiaľ je pod vplyvom alkoholu, tak užívanie liekov nedodržiava, väčšinou sa dožaduje len psych. liekov vo večerných hodinách.. Vtedy býva na službukonajúce sestry nepríjemný až verbálne agresívny. Alkohol si zabezpečuje sám. Navrhovateľ si občas nepamätá, že si prišiel pre lieky. Sám udáva slabosť a tras končatín. Pracovnej terapie sa nezúčastňuje, občas komunikuje s obyvateľmi a sociálnymi pracovníčkami na terapii. Väčšinu času trávi na izbe, kde leží, fajčí na balkóne. Hygienu si zabezpečuje sám. Dokáže sa obliecť, ustlať si posteľ, okúpať, oholiť sa.

12. Podľa ust. § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

13. Podľa ust. § 233 ods. 2 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), návrh na začatie konania môže podať aj ten, o koho spôsobilosť sa má konať.

14. Podľa ust. § 249 ods. 1 CMP, ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

15. Podľa ust. § 240 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručovať všetky písomnosti v konaní.

16. Z vykonaného doplneného dokazovania a zisteného stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že postupom času nie je už možné návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovieť. Navrhovateľ totiž nevyužití príležitosť danú mu súdom a odporúčanú mu opakovane lekármi, t.j. nutnosť dodržiavania abstinencie od alkoholu a užívanie predpísaných liekov. V súčasnosti navrhovateľ už nie je nielen ochotný ale aj schopný alkoholické nápoje prestať užívať, čo mal súd preukázané doplnením znaleckého posudku MUDr. Júlie Halmovej. U navrhovateľa tak došlo aktuálne k viditeľnému zhoršeniu a nie

zlepšení zdravotného stavu od roku 2015, kedy bol naposledy znalecky vyšetrený. Navrhovateľ v súčasnej dobe trpí duševnou poruchou trvalého charakteru, a to závislosťou od alkoholu v terminálnom štádiu s organickou poruchou osobnosti. V dôsledku pokračujúceho užívania alkoholu od posledného znaleckého skúmania zo dňa 8.6.2015 sa jeho zdravotný stav zhoršil v takom rozsahu, že nie je podľa znalkyne vôbec schopný zabezpečovať svoje záležitosti v plnom rozsahu ako aj nakladať so svojimi finančnými prostriedkami v plnom rozsahu. Vzhľadom na poruchu osobnosti organického pôvodu už nie je možné z hľadiska prognózy očakávať zlepšenie jeho zdravotného stavu. Z uvedeného súdu vyplynulo, že navrhovateľ je preukázané odkázaný na pomoc inej osoby, respektíve je odkázaný na pobyt v ústave, inak by jeho samopoškodzovanie nekontrolovaným požívaním alkoholu mohlo skončiť fatálne. Závery znalkyne sú podporené aj zisteniami ošetrojúcej psychiatričky MUDr. Renáty Kajabovej, psychiatrická ambulancia Senica a tiež zisteniami Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok, kde bol navrhovateľ opakovane hospitalizovaný na Gerontopsychiatrickej klinike SZU od 12.2.2016 do 31.3.2016 pre poruchy v správaní v DSS pri nadužívaní alkoholu. Po viac ako 1-mesačnom preliečení bol navrhovateľ v zlepšenom stave síce prepustený do prostredia sociálneho zariadenia, avšak s odporúčaním pokračovať v liečbe ambulantnou formou. Abstinencia sa u navrhovateľa nedá dosiahnuť podľa ošetrojúcich lekárov kliniky navrhovateľom samotným, ale len režimovými opatreniami a zvýšením dohľadu nad užívaním predpísanej medicíny. To, že navrhovateľ pod vplyvom alkoholu si škodí nielen sebe, ale nepraktikuje ani základné zásady sociálnej slušnosti mal súd preukázané tiež záznamami a hodnotením starostlivosti DSS Senica, z ktorých vyplýva, že užívanie liekov pod vplyvom alkoholu nedodržuje a na službukonajúce sestry je nepríjemný až verbálne agresívny. Súd už v predchádzajúcom rozhodnutí konštatoval, že ďalší zdravotný stav navrhovateľa bude závisieť od jeho rozhodnutia, pretože ak by alkohol požíval nadmieru aj v budúcnosti, jeho zdravie by sa mu zhoršilo. Navrhovateľ sa rozhodol tak, že v požívaní alkoholu pokračoval, čo ho reálne aktuálne priviedlo k zhoršeniu zdravia, prejavujúceho sa v súčasnosti okrem iného tiež trasom končatín, ktorý v minulosti zaznamenaný nebol. Pretože medzičasom nadobudol od 1.7.2016 účinnosť nový Civilný mimosporový poriadok, ktorý nepripúšťa úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, tak súd čiastočne zrušil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 20 Ps/3/2011-52 zo dňa 5.11.2012, a to v časti rozsahu pozbavenia spôsobilosti na právne úkony navrhovateľa tak, že navrhovateľ je spôsobilý disponovať len s finančnými prostriedkami v sume 15 € týždenne. K takému rozhodnutiu súd viedla úvaha, že sumu 15 € týždenne navrhovateľ dostáva už teraz len pre vlastnú potrebu a bolo preukázané, že tieto peniaze použije výlučne na kúpu alkoholu, keďže všetky ostatné potreby má zabezpečené. Nie je žiaduce a nebolo by v prospech zdravia navrhovateľa, aby sa týždenná dávka alkoholu požitá navrhovateľom zvyšovala. Ak navrhovateľ už nie je schopný ani ochotný šetriť svoje zdravie sám, je potrebné, ba nevyhnutné, aby tak robili inštitúcie.

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 251 CMP, keď trovy dôkazov platí štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutkový stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).